

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

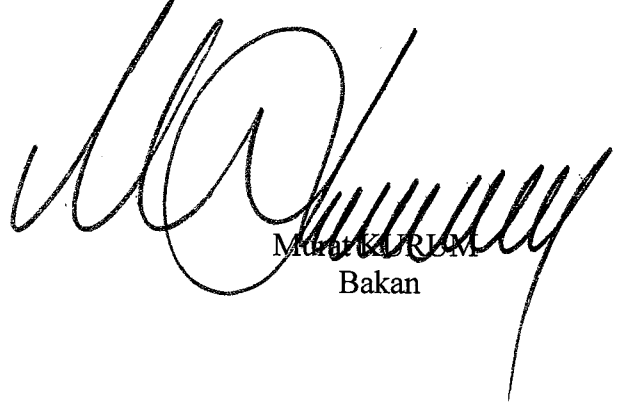
Sayı :30824082-610 - 13122022
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

TOKAT MİLLETVEKİLİ
SAYIN KADİM DURMAZ'IN
TBMM 7/26178 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/26178
GK 137

SORULAR

Paris Anlaşması'nı Cumhurbaşkanı Kararı ile 7 Ekim 2021 tarihinde onaylamış olup anlaşmanın iç hukuk onay süreci de tamamlanarak, ulusal beyanımızla birlikte, 11 Ekim 2021 tarihinde Birleşmiş Milletler (BM) Sekreteryasına tevdi edilmiştir.

Son güncellenen ulusal beyanda Türkiye, sera gazı emisyonlarını 2012'ye kıyasla 2030'a kadar %41 oranında azaltma ve 2053 yılına kadar net sıfır hedefine ulaşma yönünde uzun vadeli bir hedef ortaya koymuştur. Bu uzun vadeli plan doğrultusunda ülkemizde yeni termik santral projelerinin yavaşlatılması ya da yeni proje üretilmemesi yönünde bir eğilim hedeflenmiştir. Fakat son dönemlerde yapılan maden ihaleleri ve fosil yakıt tüketim seviyesi, belirlenen hedeflerle çelişmektedir.

Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (Eurostat) tarafından yapılan araştırmalara göre, 1990-2020 yılları arasındaki 30 yıllık süreçte ülkemiz, Avrupa'da fosil yakıt tüketim oranının arttığı tek ülke olmuştur. Anılan araştırmalara dahil olan diğer tüm ülkelerde fosil yakıtların payı istikrarlı şekilde düşerken ülkemizde aksi bir eğilim olduğu görülmektedir.

Avrupa Birliği ve Türkiye'de fosil yakıtların payının nasıl değiştiğine daha yalandan bakacak olursak; 1990 yılında enerjide fosil yakıt oranı Avrupa Birliği'nde (yüzde 82,4) Türkiye'den (yüzde 81,5) daha yüksekti. Ancak günümüzde Avrupa ortalaması %70'lerin altına inmişken ülkemizde %84,4'lük oranla, bu miktarın geçmişten bugüne daha da arttığı görülmektedir.

Mevcut iktidar, ülkemiz adına "uzun vadeli hedefinde sıfır emisyon beyanında" bulunmuş olmasına rağmen yapmış olduğu fosil yakıt içerikli enerji santrallerini geliştirme esasına dayalı projeler ve düzenlemeler ile Avrupa ülkeleri içerisinde istisnai duruma gelmiş olup Avrupa ülkeleri içinde termik santral kapasitesi gelişen tek ülke olmuştur. Öte yandan dünya genelinde 2023'te geliştirilmekte olan kömürlü termik santral projelerinin kapasitesi açısından Çin ve Hindistan'ın ardından üçüncü sırada yer almaktadır.

Tüm dünya, yönünü yenilenebilir ve doğa dostu yeşil enerji kaynaklarına yöneltmişken ortaya çıkan bu tablo ülkemizin enerji arz güvenliği ve enerji maliyetleri açısından ciddi riskler barındırmaktadır. Bütün bunların haricinde "yenilenebilir enerji kaynaklarının" ulusal çıkarlarımız için büyük önem taşıdığı nazara alındığında, enerji projelerinin AKP iktidarı tarafından beyan edildiği gibi uygulanması ve geliştirilmesi durumunda ülkemizin coğrafi ve iklimsel koşullarına bağlı olarak enerjide kendine yeten bir ülke haline geleceği açıktır. Bu anlamda kaybedilen her saniye ülkemiz kaynakları açısından telafisi imkânsız kayıplar yaratmaktadır.

Yenilenebilir enerji teşvik ve yatırımları bazında küresel iklim finansmanlarına ve fonlara erişim kolaylığı, ülkemizde yeşil enerjiye yönelimde dikkate değer bir dönüşüm sağlanmasıyla tüketici enflasyonunda gözle görünür şekilde düşüş yaratabilir. Ayrıca enerji dönüşümünün sağlanması, sektörde üretim ve tüketim maliyetlerinin düşmesine, orta ve uzun vadede ulusal çıkarlarımız doğrultusunda pozitif yönlü iyileşmelere katkı sunabilir.

Buna Göre;

- 1)Türkiye Cumhuriyeti adına verilen "Ulusal Beyana" rağmen yenilenebilir enerji kaynaklarının artırılmamasının ve fosil yakıt kullanımının azaltılmamasının gerekçesi nedir? Hükümetinizce ilan edilen uzun vadeli planlarla çelişen düzenlemeler ve projeler hangi saiklerle devam etmektedir?
- 2)Hükümetinizin yeşil enerji dönüşümü ve fosil yakıtların azaltılması yönündeki taahhütleri yerine getirmek adına nasıl bir eylem plan izlenmektedir? Yürürlükte olması gereken eylem planlarınız ile faaliyetlerinizin arasındaki çelişkinin nedeni nedir?
- 3)Paris Anlaşması için vermiş olduğumuz taahhütlere rağmen fosil yakıt kullanımının son 30 yılda artmış olmasının gerekçeleri nelerdir? Uluslararası taahhütlere aykırı biçimde yapılan planlamalar ve düzenlemelerinizden doğan sorunları nasıl çözmeyi planlıyorsunuz?
- 4)Ülkemizin yenilenebilir enerji ve fosil yakıtların azaltılması noktasında son 20 yılda kaybettiği zamanı "uzun-orta-kısa vadede" hangi plan ve projelerle telafi etmeyi düşünüyorsunuz?
- 5)Paris İklim Anlaşması bağlamında hükümetinizce verilmiş beyan ve taahhütlerin "uygulanmaması" münasebetiyle ülkemizin uluslararası düzeyde güvenilirliğinin ve saygınlığının zedelendiğini düşünüyor musunuz? Bu durumun finans ve yatırım olanakları açısından ülkemiz imajım ve potansiyellerini olumsuz yönde etkilediğini düşünüyor musunuz?
- 6)İklim değişikliğiyle alakalı olarak özellikle devlet bankaları aracılığıyla yeşil enerjiyi destekleyen yatırım teşviklerini arttırmak için ilgili kurum ve kuruluşlarla yürütülen projeler nelerdir?
- 7)Özel ve devlet bankalarının fosil yakıt projelerine finans desteğini azaltması ya da tamamen kesmesi konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla herhangi bir istişare ya da görüş alışverişi yapılmış mıdır? Buna ilişkin bir eylem planınız var mıdır?

CEVAPLAR

İklim değişikliği ile küresel mücadelede önemli bir dönüm noktası olan Paris Anlaşması'nın ülkemiz tarafından 2021 yılında onaylanması ve 2053 Net Sıfır Emisyon hedefinin açıklanması ile Türkiye'nin ulusal iklim eylemi hız kazanmıştır. Anlaşmaya taraf olmasının akabinde Türkiye, Ulusal Katkı Beyanı (INDC) güncellenerek, 2030 yılına yönelik referans senaryoya göre emisyon azaltım hedefi %21'den %41'e yükseltmiştir. Türkiye'nin NDC'sinde ortaya koyulan hedeflere ulaşılması adına, bir yol haritası ve uygulama planı olarak üzere 2024-2030 yıllarını kapsayan İklim Değişikliği Azaltım ve Uyum Stratejileri ve Eylem Planları hazırlanmıştır. Bununla birlikte; Türkiye, COP29'da açıkladığı Uzun Dönemli İklim Stratejisinde, 2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşılması için ekonomi genelinde başta enerji olmak üzere tüm sektörlerde uzun vadede hayata geçirilecek politikaları ve hedefleri ortaya koymuştur. Söz konusu politikaların etkili bir şekilde uygulanması ile 2053 net sıfır emisyon hedefinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Enerji dönüşümü, Türkiye'nin iklim politikasının merkezinde yer almaktadır. Uzun Dönemli İklim Stratejisinde, Enerji sektörüne özel olarak 2030'a kadar enerji verimliliğiyle 100 milyon ton CO₂ emisyonunun önlenmesi, 2035'e kadar enerji yoğunluğunun %35 oranında azaltılması ve 2053'e kadar yenilenebilir enerjinin birincil enerji tüketimindeki payının %50'ye çıkarılması gibi somut hedefler belirlenmiştir. Yeni 2035 hedefleri ile 2024 yılındaki rüzgâr ve güneş kapasitesinin (76,9 GW ve 43,1 GW) dört katına çıkarılması hedeflenmiştir. Bu hedefin gerçekleşmesi durumunda, fosil yakıtlı santrallerin elektrik üretimindeki payının da önemli ölçüde azaltılması beklenmektedir.